

ANALIZA KODEKSU IESBA

Część 1: Pięć podstawowych zasad

Zawodowi księgowi stykają się często ze złożonymi sytuacjami, które nie są czarno-białe. Zmieniony niedawno „Międzynarodowy kodeks etyki zawodowych księgowych” („Kodeks”) opracowany przez International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA) określa zasady etyczne, jakimi powinni kierować się księgowi. Mają one pomóc im w wywiązywaniu się z obowiązku działania w interesie publicznym również w sytuacjach nietypowych.

Na przykład...

Jesteś dyrektorem odpowiedzialnym za politykę rachunkowości międzynarodowej firmy produkcyjnej:

Dyrektor generalny nakreślił nową propozycję biznesową dotyczącą rozpoczęcia działalności na rynku rozwijającym się. Plan ten powinien być zgodny z lokalnymi przepisami antykorupcyjnymi, ale nie jesteś pewien, czy wszyscy zgodzą się z taką oceną.

Kierujesz badaniem:

Po kilku latach przeprowadzania badań sprawozdań finansowych prywatnej spółki zajmującej się handlem detalicznym znasz dobrze jej kierownictwo i spodziewasz się, że otrzymasz propozycję zastąpienia na stanowisku wiceprezesa ds. planowania finansowego, który ma wkrótce odejść na emeryturę. Obawiasz się, że firma może nie zaoferować ci tego stanowiska, jeżeli w trakcie tegorocznego badania wykryte zostaną jakieś problemy.

Jesteś wiceprezesem ds. finansów w nowatorskiej firmie biotechnologicznej:

Dział marketingu wyszedł właśnie z propozycją nowej polityki cenowej dla chronionych patentem leków ratujących życie, która mogłaby być postrzegana jako wykorzystująca rozpaczliwą sytuację poważnie chorych pacjentów. Poproszono cię o przedstawienie analizy uzasadniającej ceny, które chce wprowadzić kierownictwo działu marketingu.

PIĘĆ PODSTAWOWYCH ZASAD POMAGA KSIĘGOWYM W ROZWIĄZYWANIU DYLEMATÓW ETYCZNYCH

1 UCZCIWOŚĆ

Bądź otwarty i uczciwy we wszystkich powiązaniach zawodowych i gospodarczych:

Czy jako dyrektor przeprowadziłeś ocenę planu ekspansji nakreślonego przez dyrektora generalnego i ustaliłeś, czy w praktyce nie opiera się on na wywieraniu niewłaściwego wpływu na urzędników państwowych odpowiedzialnych za procesy uzyskiwania pozwoleń na budowę fabryki i sprzedaż produktów?

2 OBIEKTYWIZM

Nie pozwól, aby uprzedzenia, konflikt interesów lub nadmierny wpływ innych osób zaszkodził obiektywności twojego osądu:

Czy jako osoba kierująca badaniem, mając na względzie możliwość uzyskania stanowiska wiceprezesa, jesteś w stanie zaplanować i przeprowadzić badanie z zastosowaniem odpowiedniego poziomu sceptycyzmu i należytej staranności?

3 KOMPETENCJE ZAWODOWE I NALEŻYTA STARANNOŚĆ

Zawsze zachowuj odpowiedni poziom zawodowej wiedzy, umiejętności i staranności:

Czy jako dyrektor wystarczająco starannie zapoznałeś się z przepisami antykorupcyjnymi, aby twój dyrektor generalny mógł na tej podstawie podjąć właściwą decyzję w kwestii ekspansji na nowe rynki?

4 PROFESJONALNE POSTĘPOWANIE

Przestrzegaj wszystkich przepisów prawa i regulacji i nie postępuj w sposób, który mógłby zdyskredytować zawód księgowego:

Czy analiza nowej polityki cenowej, którą przygotowałeś jako wiceprezes ds. finansów, jest uczciwa i dokładna — na tyle, by uzyskać pozytywną ocenę w przypadku kontroli — i nie była postrzegana jako zawierająca stroniczne lub niekompletne informacje na „usprawiedliwienie” cen, które chce narzucić dział marketingu?

5 ZACHOWANIE POUFNOŚCI

Przestrzegaj poufności informacji uzyskanych w relacjach zawodowych i gospodarczych, zgodnie z obowiązującymi przepisami:

Jako dyrektor, odkrywasz w późniejszym terminie e-maile opisujące plan przekazania pieniędzy urzędnikom państwowym; jak powinieneś przekazać te informacje wewnątrz firmy—również dyrektorowi generalnemu, o ile to konieczne? Jakie masz obowiązki w zakresie poinformowania odpowiednich władz lub ujawnienia tych informacji?

Wprawdzie nie jest możliwe opisanie każdej sytuacji, ale oparty na ogólnych zasadach charakter Kodeksu dotyczy wszystkich zawodowych księgowych, niezależnie od tego, czy pracują w firmie księgowej sektora publicznego, czy są zatrudnieni w przedsiębiorstwie. Nawet jeżeli nie ma w nim wymogu, który można by zastosować w konkretnej sytuacji, pięć podstawowych zasad podanych w Kodeksie pomoże księgowym znaleźć właściwą ścieżkę, a tym samym – wywiązać się jednocześnie z zawodowego obowiązku działania w interesie publicznym.

GDZIE UZYSKAĆ POMOC?

Podstawowe zasady można znaleźć w **Rozdziale 110** Kodeksu. Organizacje zawodowych księgowych—członkowie IFAC—mają obowiązek wspierać swoich członków we wdrażaniu Kodeksu. Dlatego krajowe stowarzyszenia, instytuty lub samorządy księgowych i biegłych rewidentów są często pierwszym miejscem, do którego zawodowi księgowi zwracają się po wskazówki i szkolenie w przypadku pojawienia się dylematów etycznych. Zakładka **Building Trust and Ethics** na stronach Knowledge Gateway witryny IFAC zawiera szereg materiałów dla zawodowych księgowych, w tym niniejszy artykuł, a także artykuł z maja 2019 r. zatytułowany **Paying Professional Ethics More than Lip Service**.

eCode, dostępny na stronie www.IESBAeCode.org, jest internetowym opracowaniem dla księgowych i innych użytkowników Kodeksu. Umożliwia szybki i sprawny dostęp do Kodeksu, ułatwiając jego używanie, wdrażanie i egzekwowanie.

W następnej części *Analizy Kodeksu IESBA* przedstawione zostaną ramowe założenia koncepcyjne Kodeksu, których celem jest pomoc zawodowym księgowym w radzeniu sobie z „zagroženiami” dla przestrzegania podstawowych zasad. Dodatkowe informacje o IESBA i Kodeksie są dostępne na stronie internetowej IESBA.

Niniejszy dokument *Analiza Kodeksu IESBA: część pierwsza*, opublikowany w języku angielskim przez International Federation of Accountants (IFAC) w listopadzie 2019 r., został przetłumaczony na język polski przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów (PIBR) w styczniu 2020 r. i jest powielany za zgodą IFAC. Zatwierdzonym tekstem wszystkich publikacji IFAC jest tekst opublikowany przez IFAC w języku angielskim. IFAC nie ponosi odpowiedzialności za dokładność i kompletność tłumaczenia ani za działania, które mogą z tego wynikać.

Tekst dokumentu *Analiza Kodeksu IESBA: część pierwsza* w języku angielskim © 2019 by IFAC. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tekst dokumentu *Analiza Kodeksu IESBA: część pierwsza* w języku polskim © 2020 by IFAC. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Tytuł oryginału: *Exploring the IESBA Code: First Installment*, November 2019.

W celu uzyskania zgody na powielanie, przechowywanie lub przekazywanie, lub na inne podobne zastosowanie niniejszego dokumentu prosimy o kontakt z Permissions@ifac.org.

International Federation of Accountants

529 Fifth Avenue, New York 10017

www.ifac.org | +1 (212) 286-9344 |

@ifac |

company/ifac

International
Ethics Standards
Board for Accountants®

@ethics_board

www.ethicsboard.org